NÁŠA GLÁS

ORGAN NA BALGARSKOTU DRUŽSTVU UD BANÁT – RUMANIJA
BANÁTSKA-BALGARSKA NUVINA ZA KULTURA, NAUKA I STOPÁNSTVU
"GLASUL NOSTRU" – ORGAN AL MINORITĂȚII NAȚIONALE BULGARE DIN ROMÂNIA
"НАША ГЛАС" – ОРГАН НА БЪЛГАРСКОТО МАЛЦИНСТВО В РУМЪНИЯ

XX GUD., 01 (393) BROJ, 01. 01. – 15. 01. 2009 GUD., TIMIŠVÁR

„Mir na tazi kašta..."

I tazi gudina, náša guspudin, Monsenjor Gjuka Augustinov mu ij puhodil u centrálnotu sedálište na Družstvotu i ij dunél Isukrastova bláguslov i mir „na tazi kašta i na sate, kujatu tuka rábutat". Tozi novugudišin bláguslov néka da ustáni s námu sincata i sas sate banátsći balgare prez celata 2009 gudina.

Slogata na Upravitelnija savet na B.D.B. – R.

– na 4-ta starna –

.....

KOLADA 2008 U TIMIŠVÁR

– na 5-ta starna –

.....

KOLADA 2008 U DETA I BRÉŠĆA

– na 6-ta starna –

.....

KOLADA 2008 U STÁR BIŠNOV

– na 7-ta starna –

.....

Nov formát na emisijata na banátsći balgarsći jazić pu timišvárskotu rádio

– na 4-ta starna –

U kuja gudina Se ij rudil Isus?

– na 3-ta starna –

Slogata na Komiteta na Filijálata Bréšća na B.D.B.-R.

– na 8-ta starna –

.....

.....

Práznić na 40 gudišnite brešćáne

– na 8-ta starna –

.....

„KOLADA ZA SINCATA"

– na 12-ta starna –

Koladin „pudárak" ud Balgárija

– na 12-ta starna –

PATE, ISTENATA i ŽUVOTA

Istensćija nauk na Isukrastovata Čarkva, potrebin za spasénjétu na dušite

- na 9-ta starna -

CMYB

SAS BETLEMA U SEDÁLIŠTETU UD TIMIŠVÁR

S prelegata na Koladata ud 2008 g. po-više grupi dicá ud Stár Bišnov sa mu puhodili sas „betlema“, katu sa mu navistevali Isusovotu purudénji.

Dicáta sa členčita na bišnovsćija ansámbal „Palućenka“ i na vokálnata grupa. Udvan tradicionnite koladni pesmi, dicáta sa izpalnevali roljata na ángjelete i pastirete u nárudnata teatrálna sceneta, kujatu se ij zapázila ud starnjé u Stár Bišnov i kujatu još i dnés se darži (taj zvánite grupi ud „pet tima betlemáše“).

Imálu ij i grupi ud mumičita, kujatu i tija sa peli hubanći koladni pesmi.

Rakovodstvotu na Balgarskotu Družstvu ud Banát – Rumanija i redáktorete na *Náša glás* i *Literaturna miselj* zafálvat na dicáta i na tejnite rakovoditele za hubanćite koladni tradiciji i običáje, kujatu sa gji dunéli i u náštu sedálište.

U kuja gudina Se ij rudil Isus?

U pučélu ij bil grada Rim

Katu Se ij rudil Isus, nikuj ne Gu čekal. Makár, či Négvotu prestiganji ij blo navistevanu udkole ud prurocite, ij blo čekanu s niiztarplénji ud náruda i ud puglavárete na Israela, to ne blo zabelezanu ud hronistete. Sled Négvata smrać, parvite krastijáne ni sa se briguvali da pruverat dátata na Négvotu purudénji, zaštotu tija sa bli zajati da razširevat kraljéstvotu, kujétu Toj ji ij utemelil.

U tazi misija na razširevanjétu na Evangjélitu sa bli sassém uklučini krastijánete vreme ud stotni gudini, biz da se interesuvat ud istoričesćite starni na Négva žuvot.

Sa zabrávili

Kakaj kalindár sa uputrebuvali krastijánete, kujatu prez vremeto sa prejali tazi vera? Spured, či sa žuveli u Rimljánskata imperija, tija sa uputrebuvali oficijálnija kalindár na nekupaćšnite rimljáne. Sistemata na ondzi kalindár se ij sastujála ud brojanjétu na gudinite počvajći ud utemelevanjétu na grada Rim. Gudinata na utemelevanjétu se ij računala parvata gudina. Spured, či u imperijata ne se báš pamtilu kako se ij dugáždelu napreć utemelevanjétu na grada Rim, tozi kalindár ne uzrukuval izvanredni problemi. Za da se pudbeleži, či ij hurta za tozi kalindár, sa se uputrebuvali sluváta „U.C." (Urbis conditae), to jest „ud utemelevanjétu na grada".

Centrálin belegj

Prez vremeto mlogjije krastijáne sa počnali da vervat, či utemelevanjétu na grada Rim, kojtu ij bil pagánsći grád prez parvite mu hiljáda gudini, ni jé nájznamenitija belegj za pu négu da se brojat gudinite. Tija sa daržáli, či purudénjétu na Isusa treba da badi centrálnija belegj na istorijata.

Tazi ideja se ij usilila osubitu tugázi, katu sled 450 gudini ud Isukrasta, Rimljánskata imperija se ij razvalila pud napádenjétata na varvárete. Taj, či ne ustánalu više ništu, kujétu da svarzva krastijánete sas utemelevanjétu na grada Rim i više ne imálu uzrok da daržat tozi grád kača istoričesći centar. Trebalu ij da se sazdadé idin nov kalindár, kojtu da ima kača centrálin belegj prelikata na Isukrasta.

Čać tugázi sa si dáli isáp, či nikuj ni puznáva dene, meseca i gudinata na Isusovotu purudénji, spured či ávtorete na Evangjélata ne zabelezali tazi dáta. U tejnite pisanjéta, tija sa spumenuvali sámu delve ud žuvota na Spásitela, biz da se briguvat da sazdadat idna hronologija na Négva žuvot.

Manen ama velik

U tozi moment se pujaveva prelikata na idin kalugjer na ime Dionisij, rudén u Skitija (pukraj Čarnotu murjé), no kojtu máj-celija žuvot si gu ij prekárel u Rim. Preimenuvali sa gu „Manenija" i spured tuj imenuvanji možimi da se mislimi, či ij bil nisak. No taj izgladva, či samija toj ij žélil da nosi tuj ime ud puniznust. „Manenija" Dionisij ij bil idin ud náj-naučénite i mudrite hora ud unuj vreme, izvanredin teolog i gulem puznavátel na istorijata na Čarkvata i na hronologijite. Toj ij napisal idna pručuta kniga sas naredbite na pápite i sas udlačbi na concilijite, kujatu mlogu umnu gji ij kometiral.

Tugázi pápa Iván I-ja mu ij iskal da izračuni dátata na Isusovotu purudénji. Zaradi tuj neštu, Dionisij ij imál vazmožnustta da se bazirva na nekolku dáti ud Evangjélata. Taj, ud Evangjélitu pu Luka ij izvádil, či katu Isus si ij počnal misijata na zemete ij bil kulu 30 gudišin *(3, 23)*. No u kuja gudina Si ij počnal Isus misijata? Otguvora gu ij nameril pá tám: *„u petnájsetata gudina na vladánjétu na Tiberius Cezar"*.

Katu Isukrast ij bil ugudin u centara

Dionisij ij razgladval mlogjije dáti i hronologiji i ij iznameril, či petnájsetata gudina na Tiberius Cezar ij blá gudinata 783 ud utemelevanjétu na grada Rim. Ud tuka, katu ij mánal 30 gudini, kolkutu ij bil imál Isus tugázi, izlezva, či Isus Se ij rudil u gudinata 753 U.C. Za da ugudi Isukrasta u pučélutu na idna nova era, gudinata 754 U.C. ij trebalu da stáni gudinata 1, gudinata 755 U.C. ij trebalu a stáni gudinata 2 i t.d. Sled seku gudina Dionisij ij dupalnival „s.I.", to jest „sled Isukrasta", a na gudinite ud napreć Isusuvotu purudénji, ij pisal „n.I.", to jest „napreć Isukrasta".

U tozi novija kalindár, utemelevanjétu na grada Rim više ne blo u gudinata 1, negu u gudinata 753 n.I. A Dionisij, kojtu u unuj vreme ij bil u gudinata 1287 U.C. (pu rimljánsćija kalindár), ij izračunal, či se namerva u gudinata 533 s.I. Koj moži da znáji kakva emocija ij useštel kalugjera, katu ij razbrál, či ij parvija čeleć, kojtu znáji u kuja gudina sled Isukrasta žuveji! Idejata na idin nov kalindár ij blá prejata s gulem entusiázam i homa ij počnala da badi uviděna u práktika u Rim. Za kasu vreme, novija krastijánsći kalindár ij bil prejat u Gálija (dnés Francuzku) i Ánglija. Po-kasnu ij bil prejat i u Spánija; u Katalonija ij bil prejat s počnivanji ud gudinata 1180; u Aragona ij bil prejat na Kolada u gudinata 1350; u Valencija, u gudinata 1358 i u Kastilija, u gudinata 1383. U Portugálija ij bil prejat dabe u gudinata 1422.

Léku-puléku, no i sas prečći i trudnusti, novija kalindár se ij razprasnal pu sveta kulu svaršánjétu na srednuvekovietu. Dionisij ij stánal pručut u celija svet i, katu ij umrel, u registera na pukojnite i blo upisanu, či toj ij pučinal u gudinata 540 s.I.

Idna manena greška

Ud modernite istorici puznávami, či Dionisij málku ij grešil u négvite račune. U Evangjélitu pu Matija namervami upisana idna rabota, kujatu Dionisij ne ja bil zal u računj, imennu tuj, či Isus Se ij rudil u vremeto katu Irod ij kraluval. Ud rimljánsćija pisátel Iosif Flavius, kojtu ij žuvel u vremeto na Isusa, znájmi, či Irod krále ij umrel u gudinata 4 n.I., na nekolku deni sled idno pumarčánji na meseca, kujétu se ij blo dugudilu na 12 márt, pumarčánji kujétu ij zasenčilu bulestta na krále. Tuj zlamenuva, či Isus treba či se ij rudil náj-málku s 4 gudini po-ránu ud dátata izračunata ud Dionisij.

No s kolku vreme napreć smraćta na Irod Se ij rudil Isus? Aku prestiganéjtu na trite mudráci ud na Ráždenji ij idin istoričesći fákt, tugázi ij logičnu, či katu tija sa stignali u Jerusálem, sa namerili Iroda još zdráv. Toj gji ij prejal i ij ubićál, či za utidi i toj u Betlehem sled gá se varnat mudrácite i mu prekážat za Ditetu.

Znájmi još, či stárija králj, katu ij usetil, či si izgube zdrávitu i či ij sé po-bulnáv, se ij presélil u Jeriho i sled to na kapilata ud Calliroe, za da si grižisva zdrávitu. Katu ij videl, či ni moži da uzdráve, se ij varnal u Jeriho, kade za kasu vreme ij umrel. Tuj patuvanji se ij blo dugudilu prez meseca november u gudinata 5. Treba, dára, da dupalnimi s još puluvina gudina i taj za stignimi na sredata na gudinata 5 n.I. za da izračunimi purudénjétu na Mesija.

Aku daržimi, či ubijstvotu na nivinnite mladinci ij bil istoričesći fákt, zapuvedan ud Irod ud stráj da ni mu zémi já nikuj prestola, tugázi kolku gudini ij imál Isus katu se ij blo dugudilu ubijstvotu? Tuj ij tréćata rabota, kujatu treba zadina u računj. Sled katu ij izračunal dátata na Isusovotu purudénji, Irod ij zapuvedal da ubijat sate dicá du dve gudišna vazrast. Krále ij prudalžil vremeto za da badi sigurin, či Isus ništé se utarvé, no vernu ij, či u ondzi pe-riod Isus ij imál véć idna gudina ali idna gudina i puluvina.

Mlogjije ávtore ud unezi vremená tvardat, či Isus ij imál dve gudini. I u Evangjélitu pu Matija se tvardi, či trite mudráci sa namerili Isusa „u kašti", a ne u sejata kade Se ij rudil. Aku saberémi sigá na nášte račune i tuj neštu, za iznamerimi, či purudénjétu se ij dugudilu usreć krája na gudinata 7 i sredata na gudinata 6 n.I.

Izgubénata i udnovu namerinata gudina

No kolku vreme ij menalu ud prestiganéjtu na mudrácite i bulestta na Irod? Taj izgladva, či ne menalu mlogu vreme, zaštotu aku se varnimi nazać s još idna gudina za stignimi mlogu deléku ud vazrastta dádina ud evangjelista Luka, kojtu mu ubážde, či Isus Si ij počnal misijata katu ij imál kulu 30 gudini. Taj, či náj-verujátnata dáta na Isusovotu purudénji ustánva, paradoksálnu, gudinata 7 n.I.

Idna nova krastijánska era?

Tuj novotu računenji, ij sazdálu idejata da se pudnuvi nanovu kalindáre na Dionisij prez dudávanjétu na 7-te gudini, kujatu Dionisij ne gji zal u računj. Pu tozi „nov kalindár", umestu da smi sigá u gudinata 2009, bijmi se namervali u gudinata 2016. No tuj umenuvanji ij máj-nivazmožnu u práktika, zaštotu satu kakotu se ij dugudilu prez tezi 2000 gudini ij upisanu u istorijata biz tezi 7 gudini i bi blo nužnu da se napiši nanovu celata istorija na čelečestvotu.

Udvan tuj, idna takvazi inicijativa nijé nužna, zaštotu kalindáre, taj kaćétu ij toj sigá, to jest biz tezi 7 gudini, udguváre pudpalnu na žélbata na Dionisij: da nanesé na pámeć na sate hora, či prestiganéjtu na Isusa na zemete ij pudelilu istorijata na dve; Toj, Isus ij ojsta na vremeto na okulu kujatu se vartat sate čelešći dugadjáji.

Dali uistena ja ima gudinata 2000?

Napreć sas dévet gudini smi žuveli u gudinata 2000. Mlogu se ij hurtuvalu tugázi za katastrofi i za svaršánjétu na sveta. Néma ništu čudnu u tuj, zaštotu se znáji, či i kulu gudinata 1000 s.I. sveta se ij plášil pá ud saštite raboti.

Nija pak možimi da se pitami dali uistena ima gudinata 2000? Zaštotu, makár či kalindáre na Dionisij se ij raztlál pu celija svet, u saznánjétu na mlogjije náciji i religiozni grupi, tozi kalindár ni zlamenuva ništu. Taj, za 19 miljone evreji, sigá žuvejmi u gudinata 5769; za 800 miljone musulmáne smi u gudinata 1429; kalindáre ud Irán soči gudinata 1388;

Prudalževa na 10-ta starna

ISTORIJČETA ZA HITAR PÉTAR (XIII)

„ZAFÁLEM NA ŽINATA“

Prez idna jésenj, u vremeto na turskotu vladánji, u sélutu na Hitar Pétar ij dušal pášata. Prebráli sa se mažjete da gu pusretat i da mu izubádat, da si izprekážat bulevite nji.

Tragnal (krénal) ij i Hitar Pétar da gu pusreti, no ij zastánal pukraj dulata ud dvora. Se ij mislil, či ni vredi da utidi vaz gulemáša s prázni race. Trebalu ij da mu zanesé neštu! Toj ij izviknal rádustnu:

– E-e-e, etu, duli za mu zanesa!... Žéno, žéno, dáj mi po-barži idna košnica da zanesa duli na pášata!

– Zašto?

– Pa lel se dupáde li s prázni race da utida napreć négu?...

– E, aku ištiš da zaneséš neštu, zanesi smućini – da mu ij sládku kugátu gji jadé, a ne duli – da mu presadnivat.

– Ne! Duli za mu zanesa! – ij rékal Pétar.

– Puslušej me, smućini ij po-dubre – ij nastujevala žinata mu.

– Duli! – ij kázal udnovu Pétar.

– Smućini! – pá ij prudlaževala žinata mu Pétra.

Náj na sétne Pétar ij udstapil, ij udpusnal ud négvotu. Žinata mu ji dála idno manenu košniče sas smućini.

Hitar Pétar ij zanél smućinite na gulemáša, mu gji pudál i ij kázal:

– Zapuvedaj, da se pudsladiš sas smućinite i imáj briga da ni mačiš tolkuz mlogu sirumásete!...

Sétnite hurti sa razsardili pášata. Toj se ij nagročil, učite sa počnali da mu bljaštukat, bradata mu se ij zaigrála... Ij započnal da vzeme idna pu idna smućinite i s tej ij udril Pétara. A, u tuj vreme, Hitar Pétar ij vikal:

– Zafálem na žinata!...

Pášata gu ij udáril sas sétnata smućina i véć po-spukojin, gu ij zapital:

– Pétare, zašto vikaš: „Zafálem na žinata!“?

– Zašto li? – ij udguvoril Hitar Pétar. – Aku ni bi puslušel mujata žinata, štej da ti pudara idna gulema košnica plana s hubavi jadri duli. A ti.... pu kaćétu znaš da si dukázvaš zafálnustta, s tej bi mi izdanal glavata!...

POSLE ZA SE MISLI

Nasreć ulicata, prez pate kaštata na kumšijna na Pétar ij imálu idno kupče zeme. Kolku pate ij meneval nekuj, blo to samičeć, blo to s márva ali karuca, sé ij zastánval i ij vikal:

– Slušaj be, čeleć, mani tuje kupče zeme ud na sreć pate! Lel vidiš, či preči!

Kumšijna na Pétar se ij právil na gluh. I négu gu ij prečilu, no sé ij čekal drugji da ji máni.

Menalu se ij vreme. Kupčitu ij sedelu sé tám, a horata sa ji zaubikulevali i kugá sa menevali pukraj néji sa tatnali. Náj na krája, čeleka ij zal mutika i lupáta, ij utišal pukraj kupčitu zeme i ij započnal da kupáji. Ij kupál i ij izfarlilval zemete na starna, ij kupál i ij izhfarlival... Ij izkupál dalboka jáma na ulicata i ij naprávil drugu gulemu kupče du néji.

– Kumšijne, zašto kupáš tazi jáma? – ij zastánal i ij zapital Pétar.

– Zašto me pitaš, pa ambaj ni vidiš? U jámata za nafarlem zemete ud kupčitu.

– Ampa tazi zeme, détu sigá ja izfarlivaš, kako za ja práviš?

– E-e-e, Pétare – se ij pudprel čeleka na daržálćata na mutikata za da si pučini i si ij utril putta ud čélutu, – za néja, tojest za tazi zeme, posle za se misla, či kako za ja práva, sigá još ne mi dušlo na pámeć kade da ja nafarlem...

– Pámeć caruva, pámeć rubuva, junák jáma kupáji! – se ij razsmel Hitar Pétar i se ij mánal.

SAMUSÉBNU FÁLENJI

Prijátelete na Hitar Pétar sa hurtuvali za kune i za jázdenji. Vaz tej ij bil i idin samufálku (na kogutu mlogu mu ij harésvalu da se fáli).

– Idnaž – ij rékal samufálku – nekolku tima ud náštu sélu smi utišli u drugu sélu za da upatim nekakvi raboti. Na pazarištitu mlogjije hora sa zaubikulili idno ždrébe. A ždrébetu ij pudskáčelu, ij vartelu glava, ij ritalu, ij hápilu... Dabe sa ji udaržáli dváma mažje. Ne dupuštelu nikuj da ji vazsadni. Sa probali tozi, ondzi... Po-strašlivite ni sa smejali niti da se dubližat du négu, a po-sarcátite pak, aku sa uspevali da ji vazsadnat, gji farlel ud na krasta si. Ás sam gladel ud starna, sam gladel, pa sam se spusnal, sam se uluvál za sadlotu, sam pudskoknal i...

U tuj vreme kantu grupata prijátele se ij dubližil Hitar Pétar. Toj ij znájal za dugadjájata s ludotu ždrébče i samofálku. Samofálku ij videl Hitar Pétar, se ij pukášlil, se ij pučésal pu tela, ij zamáhnal s rakata i ij svaršil barži:

– I... ás ni sam mogal du gu vasadna i jázda!...

*Adaptácija naprávina ud **IvÁnKa***

Slogata na Upravitelnija savet na B.D.B. – R.

Na 23 december 2008 g. u centrálnotu sedálište na Balgarskotu Družstvu ud Banát – Rumanija se ij daržála slogata na Upravitelnija savet na náštu Družstvu. Slogata ij imála slédnija dnevin red:

1. Análiz na predizbornata kampánija i na parlamentárnite izbore ud 30 november 2008 g.;
2. Informirvanji u svazka s novotu političesku stánji ud daržávata;
3. Análiz na trošacite i na duhodaka ud seku filijála na B.D.B. – R.;
4. Organizatorični problemi;
5. Merći za 2009 gudina.

Na slogata sa zali del: predsedátela na Družstvot – gusp. deputát Nikola Mirkovič i sate členve na Upravitelnija savet. Saštu ij zal del i monsenjore gusp. Gjuka Augustinov, kojtu ij puzdrável sate prebránite i, napreć da počni slogata, ij prekánil sate da izmolat idin „Baštá náš...“. Sled tozi moment pusvetén na Boga ij počnala slogata.

Na 1-ta točka, predsedátela Nikola Mirkovič ij predstávil rezultátite na parlamentárnite izbore ud 30 november. Sled to, sa zali hurtata na red slédnite: Gjusi Nákov ud Stár Bišnov, Vánju Bobojčov ud Deta, Ádi Kosilkov, Fránc Dráginov i Fránc Velčov ud Vinga, Nikola Kojov i Ána Minda ud Arád. Tija sa predstávili u tejnite reči, kaćé se ij pruvéla predizbornata kampánija u seku filijála na Družstvotu i kaćé sa menali izborete.

Na 2-ta točka ud dnevnija red, predsedátela na B.D.B. – R. ij predstávil na kasu novata političeska situácija ud Rumanija, kujatu pruizházde ud rezultátete na parlamentárnite izbore ud 30 november. Svarzanu s tuj, se ij hurtuvalu i za situácijata na B.D.B. – R, i na drugjijete organizáciji na nacinálnite malcinstvá u novija političesći kádar ud Rumanija.

Na 3-ta točka, sa bli predstávini na kasu sate trošaći, kaćétu i duhodaka na seku idna filijála na Družstvotu. Se ij naprávil idin obektivin analiz varhu tezi trošaci i duhodaci i se ij udlačilu, či u tazi 2009 gudina seku filijála (tám kadetu ima materijálna báza) za treba taj da si organizira dejnustta, za da ima duhodak, náj-málku tolkusi, kolkutu da pukriji trošacite, kujatu ništa možat da se pukrijat ud fondvete dubávini ud daržávnija bjudžet. Tuj neštu ij mlogu glávnu osubitu tazi gudina, zaštotu celija svet se namerva u idna ud náj-gulemite finánsovi krizi ud sveta. Zaradi tuj neštu ij nužnu seku lej da badi dubre našporvan, ud idna starna, a ud druga starna, materijálnata báza ud seku filijála treba taj da badi uputrebuvana, za da dunáse maksimálin duhodak.

Na 4-ta točka ud dnevnija red, se ij naprávil idin análiz varhu organizatorničnite problemi na B.D.B. – R. Ud analiziranite problemi smi zabelezali: treba da se uveliči broja na členvete na seku filijála na Družstvotu, da badat platéni člensćite táksi (kotizácijite), seku filijála da darži idin diktándur u kojtu da badat upisani protokolite na seku sloga. Saštu se ij hurtuvalu i za inventárete ud seku filijála.

Na 5-ta toka ud dnevnija red sa bli utučnéni glávnite problemi za tazi 2009 gudina. Tezi problemi sa: sazdávanjétu na gudišnija kalindár na dejnustite na Družstvotu, problemata na mikrobuzite, kujatu treba da počnat da rábutat u interesa na Družstvotu, predlágánjéta za namalevanji na trošacite i drugjije.

Se ij udlačilu za slédvaštata sloga na Upravitelnija savet na B.D.B. – R. da se darži na 23 január aku du tugázi za se duznáji kuja ij situácijata na daržávnija bjudžet i koj za badi bjudžeta za organizácijite na nacionálnite malcinstvá.

Nov formát na emisijata na banátsći balgarsći jazić pu timišvárskotu rádio

U nedele, 18 január 2009 g., s počnivanji ud 19 saháte, u timišvárskotu rádio se utkriva emisijata na banátsći balgarsći jazić u novija formát. Ud kako ij hurtata?

Emisijata, kujatu du sigá ij trájala puluvina sahát i ij počnivala u 16 saháte, ud sigá za se izlačva seku nedele večera ud 19 saháte i za tráji idin sahát.

Parvata emisija u nov formát, kujatu za tráji cel sahát za se izlačva „na žuvu“. U tazi emisija za učástvat, pukraj redáktorkata Nikoleta Čokánj, predsedátela na B.D.B. – R., gusp. Nikola Mirkovič, pres atašetu u Posolstvotu na Republika Balgárija u Rumanija, gusp. Nikola Nikolov, gusp. Valentin Stojánov, direktor na predávanija za čužbina u Balgarskotu Nacionálnu Rádio i birova na Stár Bišnov, gusp. Gjusi Nákov.

Želimi uspeh i „Na mlogu gudini!“ na emisijata na náša májćin jazić u novija ji formát!

KOLADA 2008 U TIMIŠVÁR

Stiga Kolada udkole čekana, / Stiga u zimska dreja ublekana, / Stiga nosi tá rádust u sarcáta, / Stiga nosi hárizmi na dicáta. S tezi dubre puznáti, milni i usarcevašti hurti na purčutija banátsći balgarin buditel Anton Lebanov (rodom u Vinga) ij započnal kasija prográm izdaržán ud členvete na ánsambala *Slávjak* (i ne sámu) u dolnata sála na centrálnotu sedálište na B.D.B.–R. Tozi kas kulturin prográm za Kolada se ij daržál u Timišvár na 19 december 2008 g., spured či ij bil sétnija denj ud menatata gudina kugátu „slávjacite" bi trebalu da imat repeticiji i, osubitu, či sled tuj mlogjije ud tej sa „izfarkali", u zimskata vakáncija, pu seláta vaz tejnite dedve, bábne ali rudbini (Stár Bišnov, Bréšća, Vinga). Ud manenu (4 gudini i puluvina) du gulemu (12 gudini), seku slávjače premenatu u banátska balgarska nárudna nusija – kakaj hubanći izgled: mumičitata, kujé pu rizica, kujé s lájberče, sas kumašestu drešče ali sas zabunj, no i sas skumánče, a monćitata se razbire, či s tarti – dáklem seku slávjače si ij izubádilu redvete-stihove ud literaturnija montaž uredén s tazi prelega: *Kolada* ud patriárha na banátskata balgarska poezija ud Vinga – Anton Lebanov i *Mesia* ud patriárha na banátskata balgarska poezija ud Bréšća – Anton Čokanj. Sled tuj brájćete Penkov Mia-Sofija i Peter-Nikola (dváma novi, „presni", ama, pu kaćétu sa dukázali, véć dubre adaptirašti se u *Slávjak*) sa izsvirili dve melodiji ud svetovnija repertoár. Posle slávjacite sa izigráli idna sjuita sastávina ud palćensći (banátsći balgarsći) nárudni igri: na mámenji, na karliga, na vartenji, prepičore... pud preprávenjétu na instruktora Dáni Petrov. Remnivite slávjaci, razsmeni, rádustni, sa farkali pu ritama na balgarsćite-palćensći tánci, taj kaćétu napreć s 10-20 ali čać i 30 letá sa tancuvali, sa igráli u teatrálni igri (piesi) ali sa deklamirvali poeziji tejnite rodnici s prelegata na... Faršángji, Zlátna jésenj i s drugjije prelegji na scenata ud dvete sáli ud Mehála (ud pukraj katoličánskata paraćija ali ud pukraj mozjitu)... Tuj prebirenji na slávjacite, tejnite rodnici, stári rodnici, kaćétu i na drugjije timišvárčene (nizavisimu ud kadetu se taglat: Stár Bišnov, Vinga, Bréšća, no uidinati pu mila i puštuvanji kantu májćinija jazić, vera, nárudna nusija, običaje, tradiciji) se ij zavaršilu s puháždenjétu ali, po-dubre kázanu, dváždenjétu na... Dedu Kolada. Idin uistena sarcát i dubrovolin Dedu Kolada sa imáli i tazi gudina slávjacite (i ne sámu tija). Razpuznát máj homa ud dičarlugata, mládite i po-vazrastnite prebráni s tazi prelega, náša banátsći balgarin sigášin timišvárčenin Fermendžin Perku (uveć s istenska vingánska duša, no i bišnuvenska pu ženitba), „udkolešin", no sé taj budin, energičin i usarcát kača na nekupaćšnite prográme ud Timišvár, toj ij bil i tazi gudina Dedu Kolada u pudnuvénotu sedálište na B.D.B.–R. ud Timišvár. Pudáracite duneséni ud négu pukraj „svedaštotu" koladniče-karačonče (s puddaržénjétu na fil. Timišvár na B.D.B.–R.) sa zarádvali slávjačetata i drugjijete dičeta.

Na 24 december, tojest na Bábin denj, vokálnata grupa na ansámbala *Slávjak* pud mámenjétu na instruktora i rakovoditel Teo Katarov ij puhodila na *betlem* Msgr Gjuka Áugustinov, dekan i kanonić, kadetu slávjačetata ud tazi grupa sa izpeli nekolku koladni pesmi: *Hej, pastire..., Iláti, o, sinca..., Pastire, pastire s rádust sigá...,* akompanirani na kitára ud Teo. Prejati mlogu dubre ud monseniore Áugustinov i ud négvata 87-gudišna májća, dičetata sa bli razplaténi s puhfálvanjéta i pudáraci. Sled tuj, ud 19 saháte večera, slávjacite-igréce i pejáče, kujatu ni sa se razmánali ud Timišvár pu seláta, sa služili kača ministránte na svetata misa, pukraj gusp. dekan i kanonić Áugustinov (kaćétu sa se véć naučili i nji dustignalu da badi idin hubav običáj).

Na 25 december – Purudénjétu na Isukrasta (náj-hubanćija krastijánsći práznić), kaćétu i na 26 december – Sv. Stépan, paruv mačenić, u čarkvata *Sistrite Notre-Dame* ud Timišvár sa učástvali mlogjije balgare-palćene (kujatu se taglat ud Bréšća, Stár Bišnov, Vinga) s molenji i pejenji na svetite misi udslužini s tezi hubanćite, veličánstveni prelegji. Zabelezvam, či na tezi liturgiji, ij imálu upásini mumičita u ruba, za kujatu trudba monseniore nji ij zafálel. Na parvija denj sa bli premenati tri mumičita (ud ministrántete) u nárudna nusija: Andreea-Páula Sálman s kumašestu drešče, valenić s *čarvéni-belći* (a na drugjija denj, tá ij blá s lájberče i zabradéna s gjvézena karpa) i tejnata káka Aleksándra-Marija Sálman ublekana u zabunj i valenić s beli-belći (dve sistri rudéni u grada, kojtu nosi imetu na garskata boginja na madrustta i na kujatu májćata se tagli ud Bréšća) i, saštu, Emilija-Marija Avram remnivu premenata i tá (s lájberče, pu kaćétu ij običája u Stár Bišnov, ud kadetu se taglat i rodnicite ji). Izmenala ij na dubre Koladata ud 2008 g., s pomuštta na Satmožnata Božánska Pruvidnust, za banátsćite balgare-palćene ud Timišvár... Dučekali smi idna nova gudina, kujatu da ja prekáremi s vera, nadežde i mila, s pučitvanji kantu satu náj-hubavotu ud sveta!

Ivánčov Ána-Karolina

Koladata - Isusovou purudénij - ij náj-hubanćija i s mila náj-palnija práznić ud celata gudina

U Deta na Bábin denj, posle pládne, banátsćite balgare zágjnu s drugjijete narodnusti kujatu žuvejat u tuj gradče sa se prebráli okulu gulemata hubanći naćična koladnica ud centara i sa peli, sekuj na négva májćin jazić, tradicionni koladni pesmi.

U Bréšća na Bábin denj, sutirnata, monćita s Betlema u rakata sa hodili ud kašta na kašta i s pesmi sa navistevali Isusovotu purudénij. U turbata sa dubávili ud stupánete vrejta, jabalći, pumarane, pari.

Večera s počnivanji ud 10 saháte u brešćánskata čarkva dicáta ud parvija du dvanájsetija klás, zágjnu s učitelkata Burov Kláudija, Ana-Marijka i Péri Tapanov, sa preprávili idin hubanći koladin prográm sastavin ud pesmi i poezij s koladna tematika i dve teatrálni sceneti: „Beganjétu ud Egipat“ i „Gá ij Kolada“.

Sled prográma se ij udslužila srećnoštnata koladna misa. U tazi sveta nošt manenotu Isušče s négvotu purudénij ij dunélu rádust na celija krastijánsći svet.

U Koladnata nošt ij počnal da veji snega, kojtu puléku ij zatrupal sélutu i ij ublekal darváta u bela premena.

Na utre, parvija denj Kolada, mumičitata i mumite sa se premenali u nárudnata nusija i sa naćičili na tozi hubanći práznić čarkvata.

Sled svetata misa u Balgarskata kašta ud Bréšća, členvete na ansámbala „Brest“ sa dubavili koladni pudáraci ud starnata na Balgarskotu Družtvu ud Banát – Rumanija. Ij blá idna hubanka bela Kolada!

Tuši PETKOV-ŠEHABI

CMYK

Kolada 2008 u Stár Bišnov

I u 2008 gudina, pu običája, u Stár Bišnov se ij praznuvala Svetata Kolada sas: tradicionnite betlemáše, učástvanji na srešnoštnata sveta misa (Liturgijata na Purudénjétu), sas mlogu, mlogu rádust i vesélji. Saštu, pu običája, za Kolada ij bil uredén idin izvanredin kulturin program u bišnovskata kulturna kašta.

Po-dole vu predstávemi nekolku izglede ud kulturnotu predávanji uredénu s prelegata na Koladnite práznici u Stár Bišnov. Računimi, či fotografijite predstávet po-dubre koladnata atmosfera i duha na praznikuvanjétu ud kaćétu napičetinite hurti. Taj, či néka da dupusnimi da „hurtuvat“ fotografijite...

CMYK

Práznić na 40 gudišnite brešćáne

Sled Koladnite práznici i napreć Novata gudina, na 27 decémber, sreštu Svetata familija, u Bréšća rudénite prez 1968 gudina, sa se slogali i s idna sveta misa sa zafáleli na Guspudina Boga za satu détu sa dubávili i pustignali prez tezi 40-te gudini.

U 1968 gudina 13 dicá sa bli krašteni u paraćijata ud Bréšća. Ud tezi, 4 dicá sa bli ud Omura, a 7 brešćánčita: Kerčov Miti, Čokánj Sebastiján, Tuturilov Áni, Sálman Kini, Kálapiš Čáni, Brátan Vánji i Čokánj Péri. Sé u tuj družstvu sa se daržáli i sa zali del na tozi práznić Bobojčov Toni i Petkov Tuši.

Sled svetata misa sa se prebráli u škulata. Tám guspudin parok ud Bréšća gji ij varnal nazać u vremeto sas spomenete i taj se ij prekázvalu za ditinsćite i mladéšćite gudini, za hubanćite momente ud žuvota, ali za „kumédijte“ détu sa gij právili kaća dicá i mládi. Se ij svirilu na cimbule i sa se peli hubanći palćensći pesmi. Ij blo šála i smej, svirne i igra i sate sa se usešteli hubeve, a veséljétu ij trajalu du kasnu sled sreć nošt.

Se ij udlačilu po-častu da se prebiret, zaštotu za sate prebránite prijátnata átmosfera ij ustávila idin hubanći i nizabrávin spomen.

Starna sastávina ud Tuši PETKOV-ŠEHABI

Slogata na Komiteta na Filijálata Bréšća na B.D.B.-R.

U počnivanji na gudinata, u čitvartak 8 január 2009 g., Komiteta na Filijálata Bréšća na B.D.B.-R. ij daržál idna redovna sloga. S tazi prelega se ij análizirala dejnustta na Komiteta, kaćé i bil izpalnat prográma za 2008 g. i prográma za u novata 2009 gudina.

U saštata sloga ij bil predstávin i analiziran idin proekt za Státuta na Mladéžkata Organizácija na B.D.B.-R. ud Filijálata Bréšća.

Saštu taj sa bli predstávini materijálete za prebirenjétu na Mladéžkata Organizácija kujétu se ij daržálu u Balgarskata kašta ud Bréšća na 9 január 2009 g.

Na tuj mladéžku prebirenji sa zali del 16 mládi i 4 členve na Komiteta na Filijálata Bréšća na B.D.B.-R. na čélu s predsedátela, gusp. Péri Rádulov.

Napreć da se počnat rabotite na tuj mladéžku prebirenji se ij izmolil idin „Baštá náš“ i „Zdráva, Marijo“.

Dnevnija red na tuj mladéžkotu prebirenji ij bil slédnija: 1. Proekt za Státuta na Mladéžkata organizácija ud Filijálata Bréšća na B.D.B.-R.; 2. Proekt-prográm za 2009 g. i 3. Diskusiji.

CMYK

PATE, ISTENATA i ŽUVOTA

Naračvanjétu na betlehemsćite jásli

Prurocite sa prurukuvali Négvotu purudénji još s mlogu vreme napreć to da se dugudi. Napisali sa starni varhu starni za Négu. Mlogjije legendi svarzani s Négvotu ime sa se pujavili. Máj či više ne imálu sveti hora u daržávata. Misnicite i pismuznáncete sa naprávili ud verata redica suvi pravilá i martavi zákune, kujatu po-više sa udstarnevali náruda ud négva Bog. Na sveta sa se pujavili falšivi mesija, no niti makár tejnotu pugubevanji ne ugásnalu nadeždete, či Toj za dodi. I Udkole Čekanija ij dušal. U unuj vreme Rimljánskata imperija ij vládala sveta. Garsćija jazić ij bil oficijálin. A judejskotu duhovenstvu ne puznávalu druga stolica udvan Jerusálem. I gulemotu zaplášvanji na pagánstvotu ij blo gutovu da se razsipi, taj kaćétu se razsipva seku religiozna sistema kujatu ni jé utemeléna ud Boga. Taj dára: idno idinstvenu vladánji, idin idinstven oficiálin jazić, idin idinstven centar na duhovnustta i gulemata biznadeždnust uzrukuvana ud krivite pagánsći veri, tai ij izgladval sveta u kojtu ij dušal Guspudin Isus Isukrast.

•••

Bog ij daril i na ángjelete kadarnustta da mislat i da dejstvat slobudnu. Pu vreme na idno takozi klánenji, Lucifer – tejna puglavár, ij nizaduvolin ud négvotu stánji i ij pužélin samičeć toj da stáni del na Presvetotu Trojstvu, preličin s Baštata, Sina i Svetija Duh: *„Ti si kázal u tujétu sarci: Za se pukáča na nebeto, za si izdigna prestola po-visoku ud dzvezdite na Boga; za zastána na planinata kade se sabiret bogovete, na srećnoštnata ji starna; za se pukáča na oblacite, za bada kača Previsoćija“ (Isája 14, 12-14)*. Falosnustta na Lucifera, kojtu ij štel da badi preličin s Boga ij presekala nebeto kača idna bljaskávica. Tréćija tál ud ángjelete sa slédili Sotuna u négvotu pudiganji. Čeleka se ij ustávil pretaglin i toj ud tazi sotunska izmáma. Ud tugázi nasám, naslédnicite na Ádama niprekasnatu greševat katu žélat da stignat du Božijata sláva, makár či ni možat nitu da se dubližat du Božija harákter. Nad celotu sturénji ij natažel GREHA protiv Boga. Tozi universálin greh ij puskávan i razžarávin ud seku ličin ali obšt greh. No Isus Se rážde i žuveji puniznu. *„Toj, makár či ij bil preličin s Boga, ne se vazdigal da badi idnákuv s Boga, negu naprotiv, Se ij sablekal Sébe si i ij zal prelikata na robjaka za da stáni preličin s horata“. (Filipince 2, 6-7)*.

Isus ij stánal Božij nositel na náj-puniznija náčin puznát u Négvotu vreme. Toj Se ij uteluvil za da utkriji na celotu sturénji pretisnatu ud greha na falosnustta, puniznustta na Božijata prelika.

•••

Bog nikade ne ustávil čeleka samičeć. Uveć ij bil pukraj négu, pu nekuga iskrušum, a drugjije pate vidnu, nekugá kača krotku šumenji, a drugjije pate kača silin garméž na tamni oblaci, nekugá malčeškom, a drugjije pate u pruručánstva. U seku saldza, u seku žálust, u manenite barzuprumenlivi rádusti, kaćétu i u náj-gulemite izpalnivanjéta, Bog uveć ij bil tukašin.

Naračvanjétu na betlehemskata seja utkriva Božánskotu briguvanji srešte čeleka. Isus Se uteluveva za da badi tukašin i tuka sas čeleka i usreć horata. *„I Hurtata telu ij stánala i ij žuvela usreć námu, palna s milusti i sas istena. I nija smi gladeli Négvata sláva, kujatu ij slávata na Idinrudénija ud Baštata“ (Iván 1, 14)*.

Svetija Atanáz upisva mlogu hubanći slédnotu naračvanji na betlehemsćite jásli: *„Bog ij stánal nositel na čelešku telu, za čeleka da moži da stáni nositel na duha“*. Isus Se ij ublekal u čeleška natura za i nija da možimi da se ubelčémi u Božánska natura. Drugjije Božij slugji pak dupalnivat: *„Isukrast ij pudnél satu tuj, kujétu nija smi ji zavredili, za nija da možimi da dubávimi tuj, kujétu Toj ji zavredva“. „Isukrast ij nosil nášte ráni, za nija da badimi izceréni“. „Isukrast ij bil udsadin zaradi nášte grehve, za nija da badimi právedni pu Négvata bizgrešnust“. „Toj ij prejal nášta smrać, za nija da možimi da badimi delnici na Négva žuvot“*. Zaštotu, kolkutu i da bijmi bli pužélni da razdelimi Koladata ud Velićija petak, Uzkrasnénjétu ud Duhvete i Duhvete ud Koladata, ni šté možimi da naprávimi drugu, udvan da nacepimi Isusovotu naračvanji za celija svet i za seku idin ud námu.

•••

Tuj ij sassém na kasu naračvanjétu na betlehemsćite jásli. Sekuj idin ud námu moži i samičeć da nameri još drugjije i drugjije naračvanjéta na jáslite ud Betlehem. I sekuj idin ud námu treba da badi pudpalnu uverén, či nismi ništu po-više, ud idnija punizni jásli za Isusa. I nikuj ud námu da ni misli, či Bog Isukrast bi želil da Se rudi na drugu mestu, udvan u nášte vatrešni duševni jásli. Zaštotu Isus milva jáslite. Sirumáščite jásli sa bli náj-preličnotu mestu za Négu. Gulemite kaštéli u kujatu falosnustta ij igrála válsa na véčnata smrać bi blo idno mestu nipreličnu za Négvotu uteluvevanji. Isus ij Spásitela na prupádnalite hora. Toj ij Svetlustta, kujatu sveti u tamninata. Toj ij Ogane na zamraznatite sarcá. Toj ij Milata na tezi, kujatu si prepuznávat slábustite...

Da nastujevami u verata

Aku se prumislimi na betlehemskata seja i si predstávimi kartinata ud vremeto na Isusovotu purudénji, za mu dodi u pamećta idna pitanka: „Kakvi sa uzrocite, kujatu mu prečat námu dnés da se sretimi ličnu s Boga Isukrast?“. Pastirete ud betlehemskotu puljé sa si napusnali čiporete, sa si parastisali idinstvenata rabota, kujatu nji ij nosila duhodak, za da putrasat i namerat Ditetu, čijétu purudénji sa ji navistevali ángjelete. A mudrácite „ud dzvezdite sa naučili da se klánat Tébe, Slanci na Pravédnustta“, katu sa tragnali i tija na pać da putrasat Isukrasta Krále.

U sétnite gudini sé po-više se hurtuva za sekularizácija, za pagánsći tradiciji, za Dedu Kolada, kojtu kradé ud Isukrastovata sláva, za magazine, za pudáraci, za jasćé i picé, za koladni darvá i t.d. I dumami, či satu tuj nosi otguvornustta za udstarnevanéjtu na horata ud Isusa i pu tuj, za udstarnevanjétu na čeleka ud sobstvenotu spasénji, kujétu nosi sámu idno ime: Isus Isukrast.

No tuj ij istensku sámu du nejdi. Da se mislimi kade sa bli vernite hora, katu Se ij rudil Isus? Kade sa bli misnicite, farizejete, pismuznáncete, puglavárete na sinagogite? Tija sa imáli napreć tejnite oči zákuna, sa puznávali pismáta na prurocite, sa čali za Mesija gá god sa se sabireli i sé pá ni smi sretili niti idin ud tezi u betlehemskata seja. No u sejata ud Betlehem sa varváli pastire, dolni hora, kujatu ne bli prejati u mlogjije evrejsći obštnusti. I sa utišli u sejata i astrolozite, „kujatu sa gátali u dzvezdite“ i ne znájali ništu ud pruručánstvata na Stárija Zákun, a tejnite bogove sa bli dzvezdite i duhodaka kojtu ij izvirel ud sotunskotu puznávanji na tezi tájni.

I taj stigami du idin paruv otguvor na nášta pitanka, kujatu glási: „Kakvi sa uzrocite, kujatu mu prečat námu dnés da se sretimi ličnu s Boga Isukrast?“. A otguvora na pitankata ij: „Mu preči da se sretimi s Isusa nášta tvarde gulema religioznust“. Dá, nija tezi praktikánte, verni krastijáne „ud dedva mu dedu“, „ud dve hiljadi gudini“, nija kujatu puznávami Svetotu Pismu i izplnivami ostru sate čarkovni pravilá, nija treba parvi da naučimi lekcijata na betlehemsćite jásli! Da se pázimi da ni já iznikni u námu semčitu na náj-tažćija greh: FALOSNUSTTA! Da imami briga, či na Strášnija sad nište puznájmi Isukrasta u Négvata puniznust i, razdeléni ud Négu, za pádnimi u véčnata propast! Osubitu mu debni opasnustta da ni se sretimi s Isukrasta, nija, kujatu se zaduvolimi s nášta vera i nášta religioznust i zanimárvami da se punizimi za da moži Toj da se vazdigni u námu. Svetija Pável apostol, katu ij sapćásal tazi opasnust, ij upisal primera na négva žuvot, u kojtu, za da se upázi nekaće ud udstarnevanjétu ud spasunosnata milust, ij dál gulemu pučitvanji na vatrešnata borba i prutivnust srešte sate hargjevi čelešći naráve. Etu kako ij napisal toj: *„Se vládam sprudnu sas mujétu telu i se prutiva na sate négvite zli naráve i želbi za da ni dustigna, sled katu sam predikuval na drugjijete, samija ás da bada udstarnén“ (1 Korintence 9, 27)*.

Saštata opasnust ja vidi i Pápa Benedikt, kojtu ij predál du sigá mlogjije naračvanjéta u kujatu mu deka da imami lični i kátadenšni vrazći sas Isukrasta, udvan liturgičnija žuvot ud vremeto na svetite misi. Istena ij, či taj kaćétu pastirete nosat otguvornustta za tejnite čipore, taj i oscete sa otguvorni za pastirsćite bláguslove.

Moži da mu preči na náštu sreštenji s Isukrasta i saznátelnustta na nášte grehve. Sled čudésnija ribolov, Pétar duma na Isusa: *„Guspudine, izlez ud vaz méne, či ás sam grešin čeleć!“ (Luka 5, 8)*. No Guspudin ne se mánal, zaštotu néma takazi gulem greh, kojtu Toj da ni moži da gu uprusti, udvan greha na tozi, kojtu ni verva u Négvata možnust da dari udgrešénji i pu tozi náčin puvredi Négva Duh s Kogutu žuveji i kraluva u idinstvu prez sate vekove.

Ij dubre puznát primera na idin maž ud Ámerika, kojtu ij utišal vaz doftura psihiátar, spured idna psihična problema, kujatu mu ij zasegala obštestvenija žuvot. U négvotu ditinstvu, tozi čeleć ij hodil redovnu na misa. U vremeto na misite misnika ij hurtuval častu pate za takvizi hora, kujatu imat problemi prelični s problemata ud kujatu ij počnal po-kasnu da páti i tozi máž. Misnika ij dumal táj: „Tezi hora treba da utidat u pakale!“. I sate vernici sa udguváreli „Ámen“. Tozi čeleć ne sámu či ij ustánal dalgju vreme markiran ud hurtite na misnika, no si ij naprávil i idna grešovna predstáva na Boga i taj ij ustánal deléku ud Négu, makár, či ij bil pužélin da Gu puznáji.

Prudalževa na10-ta starna

Pu ***www.catholica.ro***

CD SAS KOLADNI PESMI

Na krája na gudinata 2008 nekolku sarcáti balgare palćene: misnika Mirčov Stujánku, Ronkov Rácka, Ronkov Terezka, Topčov Rácka, Fránjov Patuška, Slávin Ána-Marijka, Čokánj Katarinka, Kerčov Petrunéda, Sálman Katarinka, Bobojčov Vánju, Čokánj Gjuka, Ronkov Vánju sa se prebráli u Timišvár i sas pumuštta na gusp kanonić msgr. Gjuka Augustinov sa zapisali idin CD sas nekolku ud náj-hubanćite koladni pesmi izpalneni na náša májćin jazić.

Na tozi CD se namervat slédnite pesmi ud meždunarodnija repertoár: 1. O, kakva rádust; 2. U tazi nošt slezva Božija svetlina; 3. Koladnata nošt; 4. Ud nebu ij slezalu Božij dite; 5. Gulema rádust smi dučekali dnés nija; 6. Mesija dnés Se ij rudil; 7. Manenija Isus mu Se ij dnés rudil; 8. Kolada ij sigá, iláti; 9. Gore sarcá, rádvajti se dnés; 10. Božij dite, na zemete si dušlo sigá; 11. Milata na pać me vika; 12. Dnéšin denj se rádvami i véselu pejémi; 13. Mir, mir, mir na horata u kaštéli i kulibi.

Tozi CD ij bil izdádin báš u koladnotu vreme ud 2008 gudina i ij bil idin ud náj-hubanćite koladni pudáraci, za banátsćite balgare.

Za tozi hubanći pudárak dupáde se da zafálemi na sate, kujatu sa se putrudili da sazdadat tozi CD.

U kuja gudina Se ij rudil Isus?

Prudalžénji ud na 3-ta starna

japoncete šintoiste sigá žuvejat u gudinata 2669; miljone vernici ud različni veri ud Indija daržat, či sigá smi u gudinata 2066, a kinenčenete konfucjaniste sa u gudinata 2559.

Niti makár za krastijánete

Niti makár krastijánsćite čarkvi ne pusretili sate gudinata 2000. Taj, krastijánete kopti ud Egipet sa u gudinata 1725, kaldejcete ud Irák sa u gudinata 6759, armencete sa u gudinata 1455, a sirijcete sa u gudinata 2318. Aku dupalnimi sas 900 miljone katoličáne, kujatu sa sas 7 gudini nazać počnivanjétu na krastijánskata era, tugázi možimi da se pitami, gá uistena smi bli u gudinata 2000?

Otguvora ij sámu idin: gudinata 2000 reálnu ja néma. Tuj ij sámu idna konvencija prez kujatu Isukrast ij bil ugudin u centara na istorijata. Blo ij dára idna gulema glupust da se navistevat katastrofi za gudinata 2000.

Zafálnu na Dionisij, Isukrast kraluva u nášte kalindáre. Makár da ni se mislimi na tuj, kugá pišimi dátata na idno pismu, kugá pišimi idna kvitáncija, kugá pudpisvami idin dokument, pupalnivami idin bankársći ček, nija spumenuvami Isusovotu prestiganji na tozi svet. Toj ij centara na nášta istorija. Zatuj, ij nužnu taj da žuvejmi, za i u kátadenšnija žuvot, Isus da badi centara na náša žuvot.

Naračvanjétu na betlehemsćite jásli

Prudalžénji ud na 9-ta starna

Viditi li, niti pastirete, niti mudrácite ne bli svetci. No sa nastujevali da utidat vaz Isusa. I tuj tejnu nastujevanji ij blo parvija rázkač kantu spasénjétu. Tozi rázkač gji ij naprávil sveti, taj kaćétu dumat baštite na Čarkvata: *„gá god čeleka proba da si predeleji nekuja čeleška slábust, toj stánva duhovin čelec“.*

Istena ij, či nivervanjétu u uteluvénjétu na Isusa ud Svetija Duh i ud Divicata, dveumenjétata svarzani: s Négvotu Božánstvu, s Négvotu propnivanji na križa, s Négvotu Uzkrasnénji, Nebuutvádenji i Slezvanji na Svetija Duh, mu dávat prelega da se zabunimi i da prumislimi na prečćite puznáti ud námu sinca pu pate na duhovnustta. Seku krastijánin puznáva i verva makár tezi nekolku spasunosni isteni.

U tezi zimsći deni sled Svetata Kolada, nekuj ud námu može da badi žálin. Žálin zaštotu ij pretisnat ud saznátelnustta na négvite grehve. Mlogjije pate smi greševali, varváli smi pu mlogjije niprávi patišta. Da se prumislimi još idnaž na Isusovotu purudénji i da se napalnimi sas nadežde, katu razberémi i vervami, či Toj, uteluvénija Králj na Universa Se ij rudil i za mujétu spasénji. Da nastujevami da vervami u upruštinjétu na nášte grehve, makár i nášta cela vatrešnust da mu ubážde, či néma spasénji za nášta duša! Da se sdružimi sinca pu pate kantu jáslite! I, koj znáji, sled katu smi naprávili u nášte sarcá gurašti jásli za Isusa, može bi da ni se varnimi pu saštija pać pu kojtu smi utvádeli, preličnu s Trite Krále ud na Ráždenji. No da ustávimi tuj u racite na Guspudina. Za sigá sámu da nastujevami da vervami i da varvimi kantu Négu taj kaćétu smi nija. Da ni utkážimi ud náj-skapija pudárak sigá u novata gudina: pudáraka na náštu ličnu sreštenji s Guspudina Isusa Isukrasta, pruslávinu da Mu badi Imetu!

✝ PUKOJNITE ✝

Na 15 január t.g. se navaršva idna gudina ud katu ninadéznu mu ij napusnal náša milnija drugár, baštá i dedu

TOPČOV ČÉPU
ud Timišvár, rudén u Bréšća

Gu spumenuvat sas žálust: drugárćata, dvete mu dešteri s familijite, unučitata, sistra mu s familijata i sate rudbini i puznáti.

Guspudin Bog néka gu nadari s Ráj nebésći!

Za doveka sas žálnu sarci si spumenuvami za nášta milnata

AGNETA M. VINESAR

kujatu mu ij napusnala ninadéznu, na 19 gudini. Ja užálva bába ji, Dána i Kristi, Dáni, májća ji i baštá ji.

Dáj ji, Bože, mir, véčnu blaženstu i Ráj nebésći!

Sas gulema žálust u sarcáta naznajevami, či na 21 december 2008 g., sled idna tažka boloest, mu ij napusnal, na 87 gudini, náša milnija drugár, baštá i dedu

MIRCSOV JÁN
ud Stár Bišnov

Gu užálvat i nikade ništa gu zabrávat: drugárćata Mariška, sinvete Rášu i Peru i nevesta Tuša s familijite, kaćétu i sate rudbini i puznáti.

Pučinak véčin i Ráj nebésći daruvaj mu, Guspudine!

Sas žálnu sarci spumenuvam, či na 11 január 2009 g. se navaršvat 4 gudini ud katu me ij napusnala mojta milna drugárća

VELČOV LIDIA
ud Bréšća

Ja spumenuva tejna drugár Jožı.

Guspudin Bog da ji dadé Raj Nebésći!

Na 21 január náša milnija

BOBOJČOV VÁNJU
ud Bréšća

bi navaršil 58 gudini, aku ni bi mu napusnal sigá 10 meseca. Gu spumenuva drugárćata s familijata.

Pučinak véčin i Ráj nebésći daruvaj mu, Guspudine!

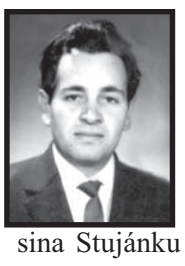

S gulema žálust spumenuvami, či na 6 január t.g. sa se navaršili tri gudini ud katu mu ij napusnal náša milin i dubar drugár, baštá i dedu

PÁRVAN TONI
ud Bréšća

Gu užálvat: négvata drugárća Tuša, stárata májća, sina Stujánku s familijata i dešterete Katarinka s familijata.

Pučinak véčin i Ráj nebésći daruvaj mu, Guspudine!

Na 5 januar 2009 se navaršva idna gudina ud katu mu ij napusnala

ANGELOV KATARINKA
(rudéna Karabenčov)

Sas salzdi u učite ja spumenuva tejna drugár Maću, tejna sin Feri i tejnata deštere Marijka.

Néka da ja Bog brigosva u nebésćija Ráj.

Kompjuterete Macintosh sa navaršili 25 gudini

Na 25 január 1984 gudina se ij bil pujavil parvija kompjuter **Macintosh** na **Apple**, s kujétu ij počnala revoljucijata na personálnite kompjutere. Tejnata 128 kilobájtova versija na grafičin interfejs sas ikoni, fontve, foldere, audio i mouse sa zlamenuvali nova era u kompjuterete. Prográmite **MacPaint**, **MacWrite**, **LaserWriter**, **PageMaker** i **Photoshop** za predizvikali revoljucijata u izdátelskata dejnust, a tehnologijata **AppleTalk** ij pudubrila rabotata u mrežite.

Dnés kompjuterete na **Apple** i tejnite drugjije produkti, kaćétu **iPod** i **iPhone** prudalževat da badat na varha na inovácijite, taj kaćétu sa i náj-novite produkti **Mac Mini**, **iMac** i laptopete sas čitiri jádreni procesore.

* * *

Windows 7

Testvete naprávini ud **ZDNet** pukázvat, či Beta versijata na **Windows 7** se ij ukázala pobarza ud kolkutu tejnite „sistri“ **Xp** i **Vista**. Umestu da uputrebuvat standárdni *benchmark* prográmi, ekspertite na **ZDNet** sa testirali sistemata sas 23 reálni prográmi, za da vidat kuja ud sravnenite operacionni sistemi rábutat náj-dubre. U eksperimenta sa učástvali 32-bitovata versija na **Windows 7 (build 6.1)**, **Windows Vista SP1** i **Windows XP SP3** i sa bli uputrebuvani dvá komopjutere: AMD Phenom 9700 2,4 GHz sas gráfika ATI Radeon 3850 i 4 GB RAM i Intel Pentium Dual Core E2200 2,2 GHz sas gráfika NVIDIA GeForce 8400 GS i 1 GB RAM. **Windows 7** ij uspel da pubedi **Vista** i **XP** i na dváta kompjutera.

Interneta prez 5 gudini

Saglásnu prognozite na specialistete ud **IBM**, u sledvaštite 5 gudini možimi da se učekvami Interneta da... „hurtuva“. Saglásnu tezi prognozi, publikuvani u spisaka **Next Five In Five**, na tréćotu mestu se namerva prognozata spured kujatu, prez 5 gudini „za možimi da si hurtuvami sas Web-a na náša jazić“. Tuj zlamenuva, či dostapa du Internet za se právi ne sas klikvanji na mouse, a sas pumuštta na glásovi komándi. Pu tozi náčin Interneta za stáni dustapin za sate hora, osubitu za unezi, kujatu ni možat da četat ali da pišat.

* * *

Biometrični pašaporte ud juli 2009 g.

Sas počnivanji ud juli 2009 g. sate daržávi, členći na Europejsćija Sajuz, za treba da imat izgradéna sistema za biometrični dánni u pašaportite. Pu princip, ij hurtata za svetiče sas licitu i utpečátaka na prasta (amprentata) na sobstvenika. Pukraj tezi daržávi, biometrijata u čipvete na dokumentite za uvedat još Islándija, Norvegija i Švejcárija. Na 14 január tazi gudina Europejsćija Parlament za glasuva umenuvanjétu u ličnite dokumente. Pu tozi zákun, dicáta pud 12 gudini za treba da imat sobstven pašaport, ama tija ništa sadaržet utpečátak na prasta (amprenta).

* * *

Microsoft predlága nov náčin za kupuvanji na kompjuter

Puznátata pu celija svet kompánija **Microsoft** ij izmislila idin nov náčin za uputrebuvanji na personálnija kompjuter. Idejata ij blá patentirana i zapisana na 21 juni menatata gudina u Ofisa za patenti ud USA pud numera 20080319910. Saglásnu tazi koncepcija, putrebitela za plášte za kompjutera u zavisimust ud kolku mlogu gu uputrebuva, no i ud nivotu na proizvoditelnust. Idin putrebitelsći interfejs za puzvuli da se izberé ud megju po-više različni nivá na proizveditelnust. Naprimer, aku kompjutera ij uputrebuvan sámu za dostap du Internet, tuj zlamenuva nizka proizveditelnust, no aku se ištat interaktivni igri u mrežata, tuj véć zlamenuva visoka proizveditelnust. Táksata za zavisva i ud uputrebuvanija soft. Taj naprimer, uputrebuvanjétu na Office pakét moži da kuštuva 1 USD u saháta, igrite - 1,25 USD a uputrebuvanji na Internet *browser* – 0,80 USD.

* * *

Televizor sas Internet ud LG

Južnu Korejskata kompánija **LG** za sazdedé idna serija televizore kujatu, pukraj prejémenji na satelitin i kábelin signál, za možat da prejémet video naprávu ud Internet, biz da imat nužda ud drugjije dupalnitelni ustrojstva. Se učekva naskoru i kompánijite **Samsung** i **Panasonic** da izlezat na pazáre sas pudobna tehnologija. Novite LCD i plázmi za se naričet **Broadband HDTV** i za kuštuvat sas kulu 300 USD po-više ud kolkutu analogičnite modeli, biz Internet dostap. Ama radustta ni treba da vu ij tvarde gulema, zaštotu u paruv red tazi revoljucija u sveta na televizorete ništé se sluči tvarde skoru, zaštotu pu princip, idin televizor horata si gu pázat kulu 10 gudini napreć da se mislat da si kupuvat drugji, a u drugji red, sas pumuštta na tezi **Broadband HDTV** ništé možiti da gladeti kakvitu žéliti vija filme i video ud Internet, a za imati dostap sámu na upredeléni uslugji, idna ud kujatu ij **Netfix**, sas báza ud 12.000 filme i televizionni predávanjéta. Taj či, makár za sledvaštata gudina, kupuvanjétu na idin Blu-ray player sas internet vazmožnusti moži da izgladva idin dosta dubar variánt.

* * *

Kompjuter pud 200 USD

Kompánijata **Freescale Semiconductor** ij izmislila idin nov mikroprocesor ud tipa ARM i.MX51, kojtu rábuti na 1 GHz, s pumuštta na kojtu táj-zvánite *netbook* kompjutere za možat da se purdávat na ceni pud 200 USD. Osubitu či tija za se purdávat sas bizplátna operacionna sistema bazirana na **Linux**. Usnovnata funkcija na *netbook*-a ij dostapa du Internet, a za tazi cél **Linux** i **Firefox** sa dubri rešénjéta. **Freescale** ništé konkurirva sas procesora Atom na Intel, prednaznačén za *netbook* ud po-visoka klása, kujatu rábutat sas **Windows XP**. Spured **ABI Researc**h, prez 2013 gudina za badat purdádini 60 miljone *netbook*-a, u sravnénji sas 187 hiljadi purdádini prez 2007 gudina.

Čestit rodin denj na DÁVID AUGUSTINOV, kojtu na 6 január ij navaršil idna gudinka. Sas tazi hubanka prelega ij puzdráven ud négva drugár Vánji Tuturilov, ud nána Ramona i čiči Vánju, kujatu mlogu mu se rádvat i mu žélat mlogu zdrávi, sréća, rádust i vésel ditinsći žuvot.

Mlogu gudini napreć!

Manenija DÁVID PETRU AUGUSTINOV, kojtu na 6 január ij navaršil idna gudinka, ij puzdráven ud mámi i táti, kujatu mlogu mu se rádvat i mu žélat mlogu zdrávi, mir, rádust, véseli i blaženi ditinsći gudini.

Da te Bog žuveji na mlogu gudini!

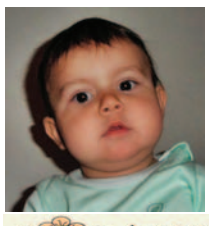

DÁVID AUGUSTINOV na 6 január ij navaršil idna gudinka. S tazi prelega ij puzdráven ud bábi i dedi ud Bišnov, kujatu mu žélat mlogu zdrávi, sréća, blaženstvu i satu náj-hubavotu!

Da gu Bog žuveji na mlogu gudini!

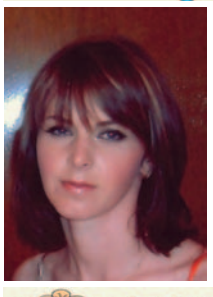

Na 5 január nášta drugárća ÁNKA TODOROVIČ ij navaršila 30 gudini. S tazi prelega ij puzdrávena ud Ramona, Vánji i manenija Vánji, kujatu ji žélat „Mlogu gudini napreć!“ i sé vésela i rádustna da badi.

Da ja Bog žuveji na mlogu gudini!

Na 20 január BUROV ROBI navaršva 14 gudini, prelega s kujatu ij puzdráven ud členvete na ansámbala „Brest“ ud Bréšća. Tija mu žélat „Mlogu gudini napreć!“ u zdrávi, mir, rádust i blaženstvu.

Da gu Bog žuveji na mlogu gudini!

Na 16 január ČOKÁNJ ALEX PÉRI navaršva idna gudinka. S tazi hubanka prelega gu puzdrávet mámi i táti, bábi i dedi ud Bréšća, léle i čiči ud Bréšća, nána, čiči i Káti ud Spánija. Sate mu žélat da rasté u mir i zdrávi i da badi rádusin i blažén.

Da te Bog žuveji na mlogu gudini!

Čestit rodin denj na BUŞU MARKUS-ANTONIO, kojtu na 11 január ij navaršil tri gudini i na BUŞU MARIO-GEORGE, kojtu na 27 január za navarši 6 meseca. Sas tazi hubanka prelega tija sa puzdráveni ud mámi, táti i ud sata familija, kujatu ji žélat mlogu zdrávi, sréća, rádust i vésel ditinsći žuvot.

Za négvite hubanći 6 gudini, kujatu BRÁTAN JÁNI NIKOLAUS gji ij navaršil na 10 január ij puzdráven ud négvite rodnici, ud négvite sistri Monika i Kristiána, ud dedi i bábi ud Dédva, ud bábi ud Bréšća i ud négva uči, guspudin Miti. Sate mu žélat da rasté u mir i zdrávi i da badi rádusin i blažén.

Da te Bog žuveji na mlogu gudini!

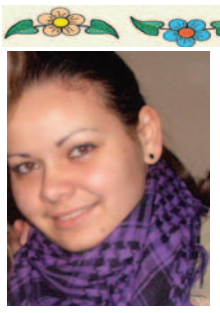

Za hubanćite 17 gudini, kujatu BRÁTAN KRISTIÁNA gji ij navaršila na 11 január ij puzdrávena ud tejnite rodnici, ud brátelčetu Jáni i sistrata Monika, ud dedi i bábi ud Dédva, ud bábi ud Bréšća i ud tejna uči, guspudin Miti. Sate ji žélat „Mlogu gudini napreć!“ u zdrávi, mir, rádust i blaženstvu.

Nuvinata *Náša glás* i spisánjétu *Literaturna miselj* možat da se četat i u Internet, na ádresa *www.nasaglas.link.ro*
Emisijite na balgarsći-palćensći jazić ud Rádio Timišvár, kaćétu i emisijite na balgarsći-palćensći jazić ud TV ARAD možiti da gji čujti i viditi na *www.starbisnov.blogspot.com*

Na 25 január PETKOV LUKU i TEREZKA si praznuvat 50 gudini ženitben žuvot – zlátnata svátba. S prelegata na tozi jubilejin práznić sa puzdráveni ud starnata na dešterete Tuši s Amer i unučćite Nádija i Sára, kujatu nji žélat još mlogu gudini da žuvejat u mir i zdrávi.

Da vu Bog žuveji!

Da te Bog žuveji „Na mlogu gudini!“, mámi Áni! Guspudin Bog néka da te nadari i nadálja sas zdrávi i sréća a u námu da ulejé milata pa da žuvejmi u sloga i da se rádvami dukatu smi tuka, na zemete. Sámu taj za badimi i blaženi. Tuj ti žélimi nija: Tuši, Máću s nevesta Marija i toja drugár Máću, s prelegata na toja rodin denj, kojtu ij bil na 27 december. Saštu taj te puzdráve i báči ti Rokuš sas Rafaela ud Şiria. A Májća Božija néka da te pázi ud niole i nakáze.

„KOLADA ZA SINCATA“

Zafálem na sate unezi, kujatu sa pumognali tazi gudina za proekta „KOLADA ZA SINCATA“ da moži da se usaštestvi. Tazi gudina sa se napravili pakéte za familijite i za dicáta sas trudnusti ud Stár Bišnov i Keglevič. Sassém sa se napravili 30 pakéte za familijite i 70 pakéte za dicáta.

Tibi VASILČIN

Koladin „pudárak“ ud Balgárija

Tazi pesma ij napisana ot májka mi **Ánna-Maria Rávnopolska-Dean** i ot men – **Christopher-Joseph Rávnopolski-Dean**. Tova ij idna pesma za sate katoliški balgari (i za banátsćite balgare), kujatu sa si zapázili balgarskutu. Na 7 dekemvri 2008 g. májka mi ij iznela koncert u grád Rakovski i ij svirila tazi pesma s kvartet i pevica.

Pozdrave, ***Kris***

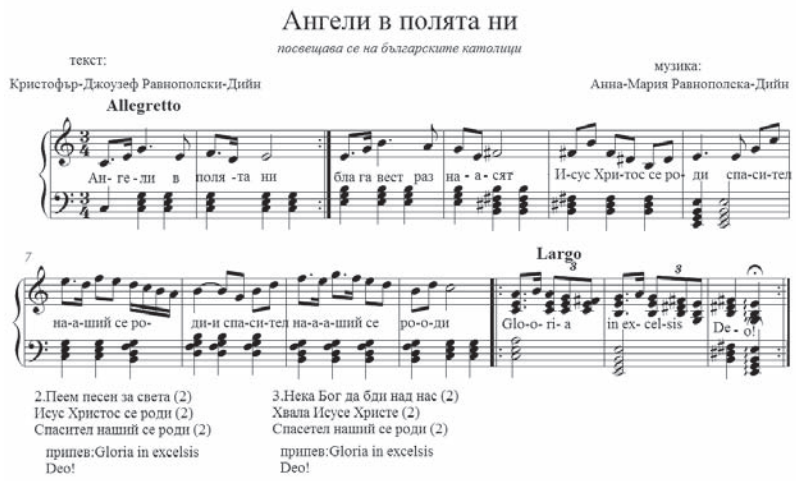

Invităm cititorii noştri de etnie bulgară, indiferent de limba în care scriu şi citesc (română, bulgară literară sau în dialect) să ne trimită materiale scrise, legate de istoria, cultura, tradiţiile, obiceiurile bulgarilor, precum şi creaţii literare proprii (poezie, proză, teatru etc.) spre a fi publicate în paginile publicaţiilor „Náša glás“ şi „Literaturna miselj“.

Materialele vor fi trimise la adresa redacţiei: Timişoara, Piaţa Unirii nr. 14, fax. 0256-490697, e-mail: ***uniunea bulgaradinbanat_romania @hotmail.com***.

Manuscrisele nu se returnează.

Redakcionna kolegija:
• Stépanku Velčov – glávin redáktor;
• Miki Márkov – zamestnić glávin redáktor i tehnoredáktor
• Ána-Karolina Ivánčov
• Tuši Petkov-Šehabi
• Mons. Gjuka Augustinov
• Ánka Nákov
• Káti Gánčov
• Toni Uzun
• Vánju Bobojčov
• Pérku Telbis
•Áni Todorovič
Korespondente ud čužbina:
• Svetlána Karadžova
• Gjuri Augustinov (Gusti)

Ádresa na redákcijata:
Timişoara, Piaţa Unirii nr.14, tel./fax. 004-0256-490697, e-mail: uniuneabulgaradinbanat_romania @hotmail.com
***
Conform art. 206 din Codul Penal, responsabilitatea juridică pentru conţinutul articolului aparţine autorului
ISSN 1223 – 0391

CMYK